

vaartaderen gespoten. De passagiersschepen **Hanseatic** en **Bergensfjord** en het kolentransportschip **Luossa**, zijn ook boten die meetellen. 1962 zag de verdere ontwikkeling van gevestigde trafieken.

De treinveerboten hebben in 1962 te Zeebrugge 780 aanlegbeurten getotaliseerd tegenover slechts 729 in 1961 en 759 in 1960. De lijn Harwich-Zeebrugge kent een steeds stijgend sukses wat de British Transport Commission tenslotte heeft doen besluiten een vierde eenheid voor deze dienst te bestellen. Een uitvorige studie en survey heeft aangetoond dat er in toenemende mate vraag bestaat naar snelvervoer tussen Groot-Brittannië en het kontinent. De sloopwerven hebben in het voorbije jaar 14 schepen met in totaal 27.025 Bnt ontmanteld. Gevoelig minder dus dan in 1961 toen 26 bodems en 40.527 Bnt er aan moesten geloven.

Sommige trafieken hebben in 1962 een expansie gekend als nooit tevoren. Aardappelen, gebruiksklare landbouwmachines en buitenboordmotoren kwamen meer dan eens in het nieuws omdat ze in grote hoeveelheden werden verscheept.

Kon er begin 1962 een invoer — groot 13.800 ton — worden genoteerd van aardappelen uit Egypte, Kanada, Polen en Portugal, ingevolge een tekort van dit landbouwprodukt op de binnenlandse markt, dan waren enkele maanden later een overvloedige oogst en exportbelemmeringen in een buurland oorzaak van een intense uitvoer naar Groot-Brittannië, Brazilië, Argentinië, Uruguay, Portugal en Marokko : 102.565 ton.

Indrukwekkend is de lijst der fraaie lijn- en andere schepen die in 1962 te Zeebrugge meerden. Stukgoederen, machines, landbouwprodukten, brandstoffen werden aangevoerd of verscheept, vonden weg en bestemming over wijde oceanen, naar en van verre havens.

De C.M.B. gaf in 1962 een twintigtal afvaarten vanuit Zeebrugge.

Er gebeurde nog veel meer in 1962 te Zeebrugge. Met het oog op een planmatig uitgewerkte expansie in de toekomst werden grote havenwerken aangevat, andere werden zopas aanbesteed terwijl ontwerpen voor verdere uitbreiding klaarliggen. In de handels-haven worden strekdammen en kaaimuren gebouwd, wordt er gebaggerd en ingedijkt. Voor de yachting wordt een dok met honderden aanlegplaatsen voorzien. Brugge volgt Zeebrugge op de voet met haar voortdurende uitbreiding van bestaande en vestiging van nieuwe nijverheden. De houtinvoer en de trafik der landbouwprodukten kennen er een stijgende belangrijkheid.

E. Lepeer.

LOONONDERZOEK IN DE BELGISCHE NIJVERHEID

Het Nationaal Instituut voor de Statistiek publiceerde in het Statistisch Tijdschrift van oktober 1962 de resultaten van een loononderzoek in de Belgische nijverheid voor de maand november 1961; deze publicatie geeft een vergelijkend overzicht van de gemiddelde bruto-uurlonen (inklusief de verplichte werkgeversbijdragen voor sociale voorzieningen) per provincie in de nijverheid.

In de rangorde van de Belgische provincies komt de provincie West-Vlaanderen op de laatste plaats wat betreft het gemiddeld uurloon voor meerderjarige mannelijke arbeidskrachten. Het gemiddeld uurloon bedraagt 31,89 F tegenover een rijks-gemiddelde van 34,98 F. Het hoogste gemiddeld uurloon wordt uitbetaald in de provincie Luik (37,52 F), gevolgd door

Antwerpen (36,89 F), Namen (35,97 F), Henegouwen (35,54 F) en Brabant (35,39 F). In de overige provincies ligt het gemiddelde beneden (32,50 F (1).

De toestand is relatief gunstiger voor de minderjarige mannelijke arbeidskrachten en voor de vrouwen.

Voor de minderjarige mannelijke arbeidskrachten komt West-Vlaanderen met een gemiddeld uurloon van 21,21 F tegenover een rijks-gemiddelde van 21,02 F. De meerderjarige vrouwelijke arbeidskrachten bereiken in West-Vlaanderen een uurgemiddelde van 22,57 F tegenover 22,84 F in het Rijk; voor de minderjarige vrouwen zijn de overeenkomstige gemiddelden 16,84 F en 16,95 F.

Een veelheid van elementen heeft invloed op de gemiddelde loonshoogte en zouden in de analyse moeten worden verrekend om de verschillen te verklaren. Een belangrijk gegeven is ongetwijfeld de structuur van de werkgelegenheid naar bedrijfstak. Er zijn bedrijfstakken met uitgesproken hoge lonen en bedrijfstakken met traditioneel lage uurlonen. Het overwicht van een van deze bedrijfstakken in een provincie zal duidelijk doorwerken in het algemeen gemiddelde.

Het algemeen gemiddelde (zonder detaillering naar geslacht en leeftijd) van de uitbetaalde lonen in de sektor « fabrieksnijverheid » beloopt voor gans het land 42,05 F (inclusief ijzernijverheid). In geen enkele van de subbranchen van de textielnijverheid wordt een gemiddelde bereikt dat 39,00 F overtreft; in West-Vlaanderen neemt de textielnijverheid 35,3 % op van de werkgelegenheid in de « fabrieksnijverheid ».

De groei van het gemiddeld uurloon is in West-Vlaanderen echter vrij gunstig; de afstand met de provincies met hoge lonen vermindert. In de periode 1958-1961 steeg het gemiddelde in West-Vlaanderen met 11 % tegenover een stijgingspercentage van 9 % voor het Rijk in zijn geheel. Alleen in de provincie Brabant werd een hogere groei-index geregistreerd (index 112). In de provincies Luik en Antwerpen werd index 106 bereikt, in Namen 110 en in Henegouwen 105.

Deze analyse duidt op een relatief laag loonniveau in West-Vlaanderen voor de mannelijke meerderjarige arbeidskrachten. De diversifikatie die in de jongste jaren het patroon van de Westvlaamse ekonomie heeft verrijkt — waarbij vooral expansieve bedrijfstakken met hoog loonpeil werden geïntroduceerd of versterkt — laat toe de nog steeds vrij grote achterstand ten opzichte van de andere provincies geleidelijk op te halen.

ENQUETES

ONDERZOEK INDUSTRIËLE BEDRIJVEN.

In de jongste jaren heeft het Westvlaams Economisch Studiebureau reeds meerdere uitvoerige enkweten ingericht in diverse ekonomische sektoren, o.m. in de nijverheid, in de landbouw, in het toerisme en in de visserij. Al deze onderzoeken hebben niet alleen toegelaten verscheidene studies door te voeren maar hebben meteen op bepaalde fenomenen een juiste kijk gegeven.

- (1) Uurloon met uitsluiting van de ijzernijverheid en steenkoolnijverheid, bedrijfstakken met hoogste gemiddelde uurlonen. Op te merken valt tevens dat de gemiddelden werden berekend zonder de lonen van ploegbazen, meesterknechten en bedienden in rekening te brengen.

In het kader van de survey van de Westvlaamse gewesten, en teneinde de overheid beter te kunnen voorlichten over de wensen van de industrie, heeft het Westvlaams Economisch Studiebureau het plan opgevat een nieuw enkwest bij de industrie in te stellen.

Deze nieuwe enquête wil over de **industriële** ondernemingen inlichtingen krijgen over :

- algemene gegevens : bv. aard van de onderneming;
- regionale bindingen : bv. geografische ruimte van de grondstoffenvoorziening;
- vervoerproblemen van de onderneming;
- werknemers : bv. woonplaats;
- technisch onderwijs en opleiding van arbeidskrachten : bv. talenkennis van bedienden;
- publieke voorzieningen : bv. elektriciteit;
- ouderdom van fabrieksgebouwen : uitbreidingskansen van de onderneming;
- inplanting : bv. oppervlakte van het bedrijf;
- relatieve belangrijkheid der vestigingsfactoren : bv. kwaliteit van arbeidskrachten.

Aan de hand van deze gegevens zal het W.E.S. een studie opmaken waardoor de overheid beter zal geïnformeerd zijn over de wensen van de industrie. Dit enkwest zal worden ingericht bij alle middelgrote en grote bedrijven uit de industriële sektor die in West-Vlaanderen zijn gevestigd. De verstrekte inlichtingen zullen volledig vertrouwelijk worden behandeld en enkel voor studiedoeleinden worden aangewend.

Voor zover het Westvlaams Economisch Studiebureau het ingevuld vragenformulier niet heeft ontvangen vóór 1 maart 1963, zal een afgevaardigde van de Dienst Economische Inspektie van het Ministerie

van Economische Zaken of een stafmedewerker van het Westvlaams Economisch Studiebureau of een afgevaardigde van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening de industriële behulpzaam zijn bij het invullen van het formulier.

Teneinde dit enkwest ook rechtstreeks voor de industriële nuttig te maken zullen alle bedrijven die meewerken gratis een rapport over de gevonden resultaten ontvangen en zullen zij per streek uitgenodigd worden op een vergadering waar het rapport zal gecommuniceerd worden.

ONDERZOEK LANDBOUW.

Het onderzoek door het Westvlaams Economisch Studiebureau ondernomen met betrekking tot de toestand van de landbouw in West-Vlaanderen vordert gestaag.

Dit onderzoek, doorgevoerd in opdracht van het Ministerie van Openbare Werken (Hoofdbestuur van de Stedebouw en de Ruimtelijke Ordening) heeft betrekking op meer dan 10 % van alle Westvlaamse landbouwbedrijven en -gezinnen.

Dank zij de hulp van de mechanografische dienst van het Nationaal Instituut voor de Statistiek werden de gegevens uit de vragenformulieren omgezet op meer dan 5.000 verschillende tabellen die betrekking hebben op drie voornaamste onderzoeksgebieden.

1. De sociale en familiale toestanden onder de landbouwers;
2. De bedrijfseconomische situatie van de landbouw in West-Vlaanderen;
3. De studie- en beroepsrichting der kinderen uit het landbouwmidden.

Op huidig ogenblik werden reeds belangrijke resultaten aan het licht gebracht inzake de materiële welvaart van de Westvlaamse landbouwbevolking. Waar slechts 8 % van alle landbouwersgezinnen erin slagen een hoog materieel welvaartsniveau te bereiken en waar 42 % der landbouwersgezinnen in onvoldoende mate in het genot zijn van de moderne welvaartsmiddelen, stelt men nochtans belangrijke verschillen vast in deze verhoudingen naargelang men deze welvaartssituatie van verschillende zijden beschouwt.

Rekening houdend met de verschillende elementen die de welvaart bepalen, als daar zijn :

- (1) publieke voorzieningen
- (2) het inkomenpeil
- (3) het bestedingspatroon

kon door de studie van het W.E.S. worden uitgemakkt dat dit welvaartspeil bij de landbouwersgezinnen in zeer sterke mate wordt beïnvloed door :

- a. De areaaloppervlakte der bedrijven.
Meer dan 50 % van alle landbouwers met bedrijven kleiner dan 7 hektaren blijven onder het als elementair beschouwde welvaartspeil.
- b. Het bedrijfsuitbatingstype.
De welvaartsverhoudingen onder sterk gespecialiseerde pluimveebedrijven, varkenshouderijen, rundveefokkerijen en -mesterijen en zelfs zuivere akkerbouwbedrijven zijn veel gunstiger dan op alle uitbatingstypes met gediversifieerde teelt- of veeteeltinrichtingen.
- c. De eigendoms- en huurverhoudingen.

De enquêteresultaten hebben uitgewezen dat de in volle eigendom uitgebate bedrijven, ondanks het feit dat zij gemiddeld niet half zo groot zijn als de zuivere pachtbedrijven, toch per honderd

**DE REPRESENTATIEVE
WAGEN VOOR DE
ZAKENMAN**

Officieel koncessionaris :
ETN VAN BIERVLIET Gebrs
P.V.B.A.
Scheepsdalelaan 8, BRUGGE
Tel. 336.26

MERCEDES-BENZ

meer dan dubbel zoveel landbouwers tellen op hoog welvaartspeil dan deze laatste.

d. De gezinsgrootte.

Uit de studie van de invloed van de gezinsgrootte op de materiële welvaart van het landbouwersgezin in West-Vlaanderen werd vastgesteld dat bij toenemende gezinsgrootte, en dit tot aan een gezinsgrootte van circa 7 kinderen, het inkomen ook in toenemende mate en bij voorrang besteed wordt aan duurzame comfort en uitrustingsgoederen, die als gevolg van de toenemende gezinslast als een werkelijke behoefte — meer dan als comfortartikel — worden beschouwd.

e. De leeftijd van de exploitant en de verblijfsduur op hun hoeve.

Er werd vastgesteld dat de leeftijd der exploitanten een invloed uitoefent op het welvaartspeil. Dit hangt vanzelfsprekend samen met de verblijfsduur op de hoeve.

Gemiddeld duurt het 15 jaar vooraleer de startmoeilijkheden van een aanvangende landbouwer dermate zijn overwonnen dat ze niet meer blijken uit de welvaartsverhoudingen. De landbouwers die sinds 20 à 25 jaar op hun bedrijf verblijven kennen doorgaans het hoogste welvaartspeil, waarna over het algemeen een lichte achteruitgang valt waar te nemen, ingevolge de beperkingen die talrijke bedrijfshoofden in deze groep zich opleggen in het vooruitzicht van huwelijk of installatie van volwassen geworden kinderen of in het vooruitzicht van hun aanstaande rustleeftijd.

f. De wijze van overname van het landbouwbedrijf.

Een andere merkwaardige vaststelling, door het onderzoek aan het licht gebracht, wijst erop dat onder de exploitanten die hun bedrijf van hun

schoonouders hebben overgenomen, een veel groter aantal een zeer hoog materieel levensniveau bereiken dan onder de exploitanten die hun bedrijf van de eigen ouders hebben overgenomen. Onder de landbouwers die hun exploitatie van derden hebben overgenomen worden de laagste welvaartsverhoudingen aangetroffen.

Nog in verband met de materiële welstand van de landbouwers kan worden aangestipt dat 17 % aller Westvlaamse landbouwers over onvoldoende water beschikken voor het huishouden en de voeding van de veestapel. Slechts 3,5 % aller hoeve-woningen is op het publieke waterbedelingsnet aangesloten, terwijl 30 % der landbouwersgezinnen over een eigen installatie beschikken waarmee water onder druk wordt gebracht. 30 % aller Westvlaamse landbouwersgezinnen beschikken over een telefoontoestel, 21 % hebben een T.V.-apparaat en 46 % een personenwagen. 8,7 % aller landbouwersgezinnen beschikt over deze drie comfortgoederen tegelijkertijd.

W.E.S.

STEDEBOUW, HUISVESTING EN RUIMTELIJKE ORDENING

Goedgekeurde bijzondere plannen van aanleg.

Gemeente	B.P.A.	K.B.	Aard
Heist	Saldoplan	29.11.62	woningen
Middelkerke	Excelsior	31.10.62	woningen

Goedgekeurde nijverheidszones in toepassing van de wet van 18 juli 1959

Oeselgem	Nijverheidszone	25. 6.62
Kachtem	Nijverheidszone	30.10.62

OOSTENDE zet steeds op het nummer 12

want het **CASINO-KURSAAL** (opp. 10.000 m²)
is er gedurende 12 maanden per jaar

Het Trefpunt

van Kunst, Cultuur, Elegantie, Gastronomie, Voornaamheid en Ontspanning.

Het Internationaal Festival Oostende
een kaleidoskoop met wereldfaam.

Het Gastronomisch Festival

Ieder week-end, van november tot juni, een recital van meesterwerken der franse kookkunst.

Het Restaurant « Le Périgord »

waar iedere dag de gezellige atmosfeer de goede keuken waardig is.

De Night-Club « La Champagne »

altijd top-attractie's.

DE PRIVE-SALONS ZIJN OPEN HET GANSE JAAR

Inlichtingen : Casino-Kursaal Oostende Tel. (059) 751.11